

Forslaget sattes til forhandling.

Den fg. indenrigsminister (Thestrup): Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslag nr. 162 om generelle tilskud til kommunerne, har regeringens målsætning for en byrdefordelingsreform været: for det første at tilvejebringe en bedre udligning mellem de velstående og de økonomisk svage områder af landet. For det andet at skabe en bedre harmoni mellem kompetence og økonomisk ansvar. Og for det tredje at opnå en administrativ forenkling ved afvikling af en række mindre betydningsfulde refusionsordninger.

I bemærkningerne til det nu fremsatte forslag til folketingsbeslutning og i hr. Ove Hansens fremsættelse af dette forslag kritiseres regeringens forslag til en første etapeløsning af byrdefordelingsproblemerne, idet det påstås, at forslagene ikke lever op til den stillede målsætning. Det hævdes specielt, at forslagene ikke indeholder den tilsigtede udligning mellem velstående og økonomisk svage områder af landet. På baggrund af denne kritik skal jeg nærmere redegøre for den udlignende effekt af de enkelte bestanddele i regeringens reformforslag og af reformen som helhed.

Regeringsforslagene kan opdeles i tre hovedbestanddele, nemlig for det første statens overtagelse af de udgifter, der hidtil har været finansieret over mellemkommunal refusion, for det andet refusionsnedsættelser og andre udgiftsomlægninger og for det tredje de generelle tilskud.

Om den udlignende effekt af disse tre bestanddele af reformen kan jeg sige følgende: statens overtagelse af de udgifter, der hidtil har været finansieret over mellemkommunal refusion, har isoleret betragtet en udlignende effekt. Ganske vist svarer de rige kommuner mest til mellemkommunal refusion målt i kr. pr. indbygger, men målt i forhold til beskatningsgrundlaget svarer de mindst. En finansiering af disse i alt væsentligt løvbundne udgifter gennem de almindelige statsindtægter er mere udlignende, end hvis udgifterne fordeles på kommunerne med $\frac{1}{3}$ efter folketal, $\frac{1}{3}$ efter ejendomsværdier og $\frac{1}{3}$ efter borgernes indkomster, hvilket jo er fordelingsgrundlaget for den mellemkommunale refusion. Den udlignende effekt af statens overtagelse af

den mellemkommunale refusion opsluges dog af de, om jeg så må sige, antiudlignende virkninger af de foreslåede refusionsnedsættelser.

Nedsættelsen af vejrefusion og lærerlønsrefusion vil generelt set belaste landkommunerne hårdere end bykommunerne, herunder kommuner i vækst. Vanskeligere er det at sige noget præcist om virkningerne af de øvrige refusionsomlægninger; de vil vel nok pr. indbygger ramme de udbyggede kommuner noget kraftigere end landkommunerne. Om de gør det i forhold til beskatningsgrundlaget, er mere tvivlsomt.

Det tredje led i reformen, de generelle tilskud, har til gengæld en meget kraftig udlignende effekt. Det gælder både skattegrundlagstilskuddet til amtskommunerne og de generelle tilskud til primærkommunerne.

Jeg synes, at forslagsstillerne til den folketingsbeslutning, som her er til behandling, går for let hen over den udligning, som reformen som helhed indebærer. Det siges i bemærkningerne til forslaget, at skattetrykket i dag efter indenrigsministeriets beregninger varierer fra 8 til 23 pct., og at det, hvis regeringens forslag gennemføres, vil variere fra 8 til 22 pct., således at der i realiteten ingen ændring sker. Denne argumentation er efter min opfattelse ikke rigtig. Af det materiale, der er fremsendt til folketingsudvalget vedrørende byrdefordelingsreformen, og som forslagsstillerne kender, fremgår det, at det store flertal af de nye primærkommuner, nemlig 204 af de 276 primærkommuner, der indgår i beregningsmodellen, efter reformen skulle have et samlet skattetryk i 1967-68 tal mellem 13 og 16 pct., medens der før reformen var 111 primærkommuner, hvis skattetryk lå inden for dette interval. Efter reformen skulle kun 40 kommuner have et samlet skattetryk over 16 pct., medens der før reformen var 130 kommuner, hvis skattetryk lå over dette niveau. Tager man det ekstreme skattetryk over 20, var der før reformen 11 kommuner, der lå over dette niveau, medens ingen kommuner når op på de 20 pct. efter reformen. De kommuner, hvis skattetryk efter reformen vil ligge over 16 pct., er ganske overvejende landkommuner, og jeg vil her gerne gøre opmærksom på, at man ved beregningen af det kommunale skattetryk har med-